

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وفات حضرت معصومه (س) را تسلیت عرض می کنیم و همچنین از مردم هوشمند و متدین ایران بخاطر شرکت در نهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی و خلق آن حماسه بزرگ تشکر می کنیم .

بحثمان درباره الفاظ عقود بود ، گفتیم که الفاظ عناوین مختلفی (صراحت و ظهور ، حقیقت و مجاز و کنایه) دارند و أوفوا بالعقود و أحلَّ اللهُ البیع و امثال ذلك معمول بر متعارف هستند و نظر به مسببات دارند و اما در مورد اسباب باید عرض کنیم که هر آنچه که در عرف متعارف باشد و صدق کند که بیع و هبه و قرض و... است کافی می باشد .

عرض کردیم که علامه نائینی در منیة الطالب اشکالی به الفاظ کنایات کرده و فرموده نمی شود که الفاظ عقود از کنایات باشد زیرا کنایه ذکر لازم و اراده ملزوم می باشد و عنایت به لازم است و لفظ در لازم استعمال شده و انتقال به ملزوم یک انتقال تبعی و به عنوان داعی می باشد و این در بیع کافی نیست بلکه در بیع باید الفاظ خیلی صریح و روشن باشند و دلالتشان قوی باشد لذا اگر گفته شود سلطتک علی هذا المال بهذا چون که کنایه است کافی نیست .

در جواب عرض شد که ما باید به عرف مراجعه کنیم و در عرف نظر اصلی به همان ملزوم است و دلالتش تبعی نیست بلکه مقصود جدی و اصلی ملزوم است و صدق و

کذب کلام نیز با ملزوم سنجیده می شود بنابراین کنایات نیز مثل غیر کنایات کافی می باشند .

مرحوم آخوند خراسانی در ص ۳۶ و ۳۷ از حاشیه بر مکاسب فرموده اند الفاظ کنایات کافی نیست زیرا دلالت لفظ در باب کنایات موهون می باشد چونکه دلالت اصلی متعلق به لازم است و لازم هم بیع نیست و تا دلالت به ملزوم برسد واسطه هایی می خورد که این واسطه ها باعث بوجود آمدن وهن در دلالت لفظ می شوند در حالی که الفاظ بیع باید صریح و محکم باشند و موهون نباشند .

این حرف مرحوم آخوند درست نیست زیرا وهن در اینجا معنی ندارد بلکه همان طور که عرض کردیم در کنایات عنایت بسیار زیادی به ملزوم وجود دارد و صدق و کذب و عنایت و اهتمام تماماً به ملزوم می باشد و در باب بیع وقتی گفته می شود سلطتک علیه بكذا در واقع عنایت دارد به اینکه این مال مملوک شماست و مال شما می باشد لذا چون چنین عنایتی وجود دارد اهل عرف از این کلمه (سلطتک) به ملزوم منتقل می شود و خیلی هم خوب کلام را می فهمد بنابراین کلام مرحوم آخوند در اینجا مردود می باشد .

مرحوم نائینی کلام دیگری دارند و آن اینکه ایشان فرموده اند أدله ی داله بر عقود و ایقاعات از الفاظ کنایی انصراف دارند و فقط شامل الفاظ صریح می شوند ، بله ما قبول داریم که در بعضی از جاها بعضی از الفاظ انصراف دارند ولی ما در این موارد به منصرف علیه توجه نداریم و لفظ را بر معنای خودش حمل می کنیم مثلاً اگر کسی بگوید یک لیوان آب به من بدهید اگر یک

زیاد می بینیم بنابراین هر لفظی که مفید یک معنای روشنی باشد کافی است خواه کنایه باشد یا مجاز یا حقیقت مثلاً می گوئیم ما دیروز با شرکت در انتخابات سیلی به صورت آمریکا زدیم خوب این کلام کنایه از این است که آمریکا را خوار و خفیف کردیم و غلبه و قدرت و همت و اراده خودمان را به رخ او کشیدیم ، خلاصه اینکه هر لفظی که معنی را به روشنی برساند کافی خواهد بود ، بقیه بحث بماند برای جلسه بعد إن شاء الله ...

والحمد لله رب العالمین اولاً و آخراً و صلی الله علی

محمد و آله الطاهرین

لیوان از آب شور بحر خزر را به او بدهیم در چنین صورتی لفظ آب بیاور از آن آب شور انصراف دارد و لو اینکه کلمه آب لغتاً شامل آب بحر خزر نیز می شود بنابراین انصراف در صورتی است که اگر شخصی به آن عمل کند مورد عتاب و خطاب قرار می گیرد و به او گفته می شود که باید توجه داشته باشی که مقصود از لفظ آب چیست ، خلاصه اینکه مرحوم نائینی می خواهد بگوید که الفاظ مربوط به عقود و ایقاعات از کنایات انصراف دارند لذا به کنایه عقد بیع صحیح نمی باشد .

حضرت امام (ره) در ص ۳۱۹ از جلد اول کتاب بیعشان در جواب از اشکال مرحوم نائینی فرموده اند اینطور که شما می گوئید پس ما باید اوفوا بالعقود را بر یک معنای دیگری که شامل کنایات نباشد حمل کنیم و حال آنکه العقود جمع محلائی به الف و لام است که افاده عموم می کند و شامل هر عقدی که منعقد شود می شود پس از الفاظ کنایه انصراف ندارد .

به نظر بنده طور دیگری باید جواب داد زیرا مرحوم نائینی نیز قبول دارد که الف و لام العقود استغراق و جنس است و مفید عموم می باشد ولی ایشان می فرماید انصرافش به خاطر الف و لام نیست بلکه از لفظ العقود یک معنای متعارفی متبادر می شود که آن معنی از الفاظ کنایه انصراف دارد ، بنده در جواب عرض می کنم که اوفوا بالعقود و أحل الله البیع به مسببات نظر دارند و به الفاظ و اسباب خیلی کار ندارند بلکه در عرف هرسببی که باعث شود که به آن عقد و بیع بگویند کافی است و در نظر اهل عرف لفظ کنایه بسیار روشن است و زیاد بکار برده می شود مخصوصاً در کلام شعرا نظیرش را